C U R T E A D E A P E L N O R D

Cauza contravenţională Judecătoria Bălți sediul Central

Nr. 4r-152/25 Judecător Guțu Andrei

D E C I Z I E
În numele Legii

15 aprilie 2025 **mun. Bălți**

Colegiul judiciar penal al Curţii de Apel Nord,
în componenţa sa:
Președintele ședinței: Ion Talpa
Judecători: Oxana Mironov și Ecaterina Arseni

a judecat în ședință publică în ordine de recurs, recursul avocatului Perțu Ina în interesele contravenientei Rusu Tamara, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 17 decembrie 2024, privind respingerea contestației depuse împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 376643 din 28.10.2024 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Florești și a deciziei șefului adjunct al DGT „Nord" a CNA, Ion Șatic din 11.11.2024, de sancționare a Tamarei Rusu în baza art.47[1] alin. (1) Cod contravențional,

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul,-

C O N S T A T Ă:

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 376643 din 28.10.2024, întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Florești în privința lui Rusu Tamara s-a constatat că, *la 04.10.2024 ora 14:10, cet. Rusu Tamara aflându-se în r-ul Florești or.*****, prin aplicația PSB instalată în telefonul mobil personal a primit în cont 15000 ruble ruseşti din partea blocului politic „Victorie„ pentru a vota contra UE la referendumul din 20.10.2024*.

Prin decizia șefului adjunct al DGT „Nord" a CNA, Ion Șatic din 11.11.2024, Rusu Tamara a fost sancționată pentru faptul că având calitatea de alegător cu drept de vot deplin pentru a participa la Referendumul Republican Constituțional de aderare a Republicii Moldova la UE din 20.10.2024, a acceptat personal de la reprezentanții blocului „Victorie„ prin intermediul telefonului său mobil de la PSB Bank din Federația Rusă bani în sumă de 15000 ruble rusești în scopul votării cu afirmația „Nu„ la referendumul menționat.

Fapta lui Rusu Tamara a fost calificată de agentul constatator ca contravenție prevăzută de art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional „Coruperea electorala pasivă" fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 750 u.c., ce constituie 37 500 lei.

La 26.11.2024, cet. Rusu Tamara a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție din 28.10.2024 și decizia de sancționare din 11.11.2024.

În motivarea contestației Rusu Tamara a relatat că, agentul constatator nu a examinat obiectiv materialul contravențional și nu a elucidat toate aspectele speței și acumulat probe, care ar demonstra vinovăția. Banii care au fost luați erau preconizați pentru tratamentul soțului și nu pentru corupere pasivă după cum au scris în decizia nominalizată. Prin procesul verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, agentul constatator a încălcat prevederile art. 374-375 Cod contravențional.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central din 17 decembrie 2024, contestația depusă de Rusu Tamara împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 28.10.2024 și deciziei de sancționare din 11.11.2024, s-a respins. Procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr.MAI06 376643 din 28.10.2024 și decizia DGT „Nord" al CNA din 11.11.2024 de aplicare a sancțiunii cu amendă de 750 uc egal cu 37500 lei în temeiul art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional în privința lui Rusu Tamara, s-a menținut fără modificări.

Ne fiind de acord cu soluția adoptată, avocatul Perțu Ina în interesele contravenientului Rusu Tamara a formulat cerere de recurs, solicitând astfel repunerea în termen a recursului, admiterea lui cu casarea soluției judiciare, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi soluții potrivit modului primei instanței, prin admiterea contestației depuse cu încetarea procesului contravențional din lipsa faptei contravenției.

În motivarea recursului, apărarea în susține repunerii în termenul legal de contestare a soluției primei instanței a declarat faptul că, despre hotărârea primei instanței a aflat abia la 20.01.2025, fiind astfel în imposibilitate de a se prezenta la ședința de judecată, iar avocata care a fost desemnată din oficiu, nu a informat-o despre derularea procesului și nici nu a contestat în timp hotărârea pronunțată pe caz.

De asemenea, în susținerea repunerii în termen apărarea a menționat că, soţul acesteia este bolnav şi necesită sprijin, îngrijire şi supraveghere iar împreună cu acesta periodic face diferite investigaţii şi consultaţii la medic, motiv din care nu a reuşit fizic să fie prezentă la şedinţe, respectiv nu a cunoscut despre rezultatul acestora şi despre faptul necesităţii de a contesta hotărârea judiciară.

Mai mult, menționează recurenta că, la materialele cauzei nu există nici dovada de nerecepționare a citațiilor expediate, ne fiind în acest sens returnat avizul de recepție.

În fond, recurenta susține că soluția primei instanței este nefondată iar temeiul de drept pentru casarea hotărârii constituie prevederile art. 466 lit. c) și d) Cod contravențional, adică, *cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părţi sau care, legal citată, s-a aflat în imposibilitatea de a se prezenta sau de a înştiinţa instanţa despre imposibilitate; nu au fost întrunite elementele constitutive ale contravenţiei*

De rând cu acesta, recurenta a menționat faptul că, recunoaşterea vinovăţiei nu este suficient pentru sancţionare, deoarece nu a fost combătută de alte probe.

Pe de altă parte, conchide recurenta că, nu i s-a explicat pentru ce semnează, nu i s-a explicat drepturile şi obligaţiile acesteia (inclusiv că are dreptul să recunoască sau nu vinovăţia), fiind astfel impusă să semneze oriunde în procesul verbal cu privire la contravenţie, chiar dacă acele semnături şi rubrici nu o priveau pe ea.

Susține, recurenta că, procesul verbal de audiere din 28.10.2024 nu a fost completat de către contravenientă, adică, declaraţiile acesteia au fost consemnate de către Inspectorul Muntean Dorin, iar ceea ce a scris şi completat acest inspector, nu i-a fost citit contravenientei. Acest fapt se demonstrează inclusiv prin lipsa în procesul verbal de audiere din 28.10.2024 a menţiunii ca, i-a fost citit si că este corect scris din cuvintele ei, iar instanţa de fond urma să atragă atenţia la aşa momente importante, pentru a nu încălca drepturile procedurale ale contravenientei.

Prin urmare, în măsura în care procesul-verbal de constatare a contravenţiei nu este susţinut de dovezi care corespund prevederilor legale procesuale în baza cărora s-a întocmit precum şi din cauza că în cadrul acumulării probelor nu şi-au găsit confirmare afirmaţiile agentului constatator, iar petiţionara respinge învinuirea adusă, ultima nu poate fi sancţionată pentru comiterea contravenţiei incriminată, or, sarcina probei îi revine agentului constatator cu respectarea în acest mod a principiului egalităţii armelor.

La 07 februarie 2025, prin încheierea Curții de Apel Nord, prin prisma art. 471 alin. (1) Cod contravențional, s-a comunicat participanților la proces că, recursul se judecă fără prezenţa părţilor la proces, tot odată în vederea examinării cauzei sub toate aspectele procedurale, prin esența art. 471 alin. (2) Cod Contravențional, sa comunicat subiecților vizați în speță posibilitatea de a depune referință asupra recursului formulat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 17 decembrie 2024, respectiv până la data examinării cauzei careva referință în sensul dat nu a parvenit, astfel instanța de recurs a considerat posibil examinarea cauzei în baza materialelor prezente la dosar.

Verificând corectitudinea verdictului contestat şi temeinicia cerințelor formulate de recurent în raport cu materialele cauzei contravenționale, Colegiul penal conchide necesitatea restituirii recursului, din următoarele considerente:

În fortificarea acestei soluții, Colegiul penal remarcă că, la data de 01.01.2024 a intrat în vigoare Legea taxei de stat nr.213 din 31.07.2023, articolul 2 alin. (1) al căreia prevede perceperea taxei de timbru după cum urmează: taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum şi pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac. Aliniatul 4 al aceluiași articol stabilește că taxa de timbru constituie 200 lei.

Urmare a intrării în vigoare a legii nominalizate, au fost operate modificări la Codul contravențional adoptate în baza Legii nr. 452 din 28.12.2023, intrate în vigoare la data de 23.01.2024, în vederea adaptării conținutului legal al acestuia privitor la perceperea taxei de timbru la depunerea recursului împotriva hotărârii judecătorești adoptate în procesul contravențional.

Astfel, în corespundere cu art. 468 alin. (4) Cod contravențional, recursul este însoțit de dovada de plată a taxei de timbru în mărimea prevăzută de Legea taxei de stat nr. 213/2023. În cazul dat dispozițiile art. 448 alin. (9) și (10) se aplică în modul corespunzător.

La rândul lor, prevederile art. 448 alin. (9) Cod contravențional stabilesc, că în cazul în care contestația nu este însoțită de dovada de plată a taxei de timbru, instanța de judecată îi oferă timp părții pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă, în termen de 15 zile, partea nu înlătură neajunsurile*, contestația nu se consideră depusă și, împreună cu actele anexate, se restituie printr-o încheiere ce nu se supune niciunei căi de atac.*

Astfel, la 11 februarie 2025, prin intermediul poștei electronice inapertu@mail.ru în vederea înlăturării neajunsurilor a fost remisă în adresa avocatului Perțu Ina, ce acționează în asigurarea drepturilor și libertăților contravenientei Rusu Tamara, informația legală cu privire la acordarea termenului de 15 zile pentru prezentarea instanței de recurs dovada achitării taxei de timbru în legătură cu faptul depunerii cererii de recurs împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 17 decembrie 2024, care însă în termenul judiciar stabilit Colegiului penal nu a recepționat un careva înscris în sensul dat.

În situația dictată, ținem a trece în revistă faptul că potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 10/2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 345 alin. (2) din Codul contravențional (individualizarea sancțiunii) (Sesizările nr. 26g/2016 și nr.34g/2016, „*Dreptul de acces la justiție impune legislatorului obligația de a acorda oricărei persoane toate posibilitățile pentru a accede la instanța de judecată și a asigura efectivitatea dreptului de acces la justiție prin adoptarea unui cadru legislativ adecvat*.”.

De asemenea, Curtea menționează că accesul la justiție nu presupune gratuitatea actului de justiție și nici, implicit, realizarea unor drepturi pe cale judecătorească în mod gratuit. În cadrul

mecanismului statului, funcția de restabilire a ordinii de drept, care se realizează de către autoritatea judecătorească, reprezintă de fapt un serviciu public ale cărui costuri sunt suportate de la bugetul de stat. În consecință, legislatorul este îndreptățit să instituie taxe de stat pentru contestațiile/recursuri formulate în temeiul art. 448, 468 Cod contravențional, în vederea acoperii anumitor costuri ale procedurii judiciare la care participă părțile aflate în litigiu.

Subsecvent, Curtea a reținut că art. 20 din Constituție nu instituie nici o interdicție cu privire la taxele judiciare, fiind firesc ca justițiabilii care beneficiază de activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora.".

În Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 7 iunie 2007 (cauza Malahov c. Moldovei (Cererea nr. 32268/02)), „*Curtea reiterează că articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează oricărei persoane dreptul la judecarea oricărei pretenții cu privire la drepturile și obligațiile sale cu caracter penal/civil de către o instanță judecătorească sau tribunal".*

Totodată „*dreptul la o instanță*" nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „*drepturilor și obligațiilor lor cu caracter penal/civil*", articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

Sub acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu a respins niciodată ideea de impunere a unor restricții financiare cu privire la accesul unei persoane la justiție, tocmai în interesul unei bune administrări a justiției (Kreuz v. Polonia din 19 iunie 2001, § 54, Weissman și alții v. România din 24 mai 2006, § 35).

Prin urmare, Colegiul penal ține a menționa că fiecare subiect de drept care revendică un drept al său, ca fiind lezat, urmează a conștientiza că accesibilitatea justiției nu înseamnă caracterul gratuit al acesteia, chiar dacă este vorba de un serviciu prestat de stat în vederea examinării a recursurilor în judecată ce reprezintă o atribuție exercitată de instanțele de judecată conform legii or, accesul la instanța de judecată poate fi condiționat de plata unei taxe necesare pentru acoperirea cheltuielilor de judecată, pentru buna administrare a justiției, urmărind astfel un scop legitim, cu condiția și în măsura în care există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit.

În contextul normelor citate și circumstanțelor constatate supra, se impune concluzia restituirii recursului depus de către avocatul Perțu Ina în interesele contravenientei Rusu Tamara, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 17 decembrie 2024, adoptată în limitele examinării cauzei contravenționale în privința contravenientului Rusu Tamara în baza art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional, dat fiind ne-întreprinderea măsurilor corespunzătoare îndeplinirii indicațiilor adoptate de Legiuitorul RM la conținutul exhaustiv al normei imperative prevăzută de art. 468 alin. (4) Cod contravențional, fapt ce oferă dreptul instanței de recurs de a consideră că recursul în prezenta cauză nu a fost depus și împreună cu actele anexate urmând a fi restituite titularului de drept.

În aserțiunea dată, Colegiul penal nu se va expune asupra argumentelor invocate în cererea de recurs, deoarece restituirea recursului nu implică o verificare a hotărârii atacate.

În conformitate cu prevederile art. 468 Cod contravențional, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul avocatului Perțu Ina în interesele contravenientei Rusu Tamara declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 17 decembrie 2024, adoptată în cadrul

cauzei contravenționale intentate în privința lui Rusu Tamara în comiterea contravenției prevăzute de art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional, se restituie.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului **Ion Talpa**
Judecători: **Oxana Mironov**
Ecaterina Arseni